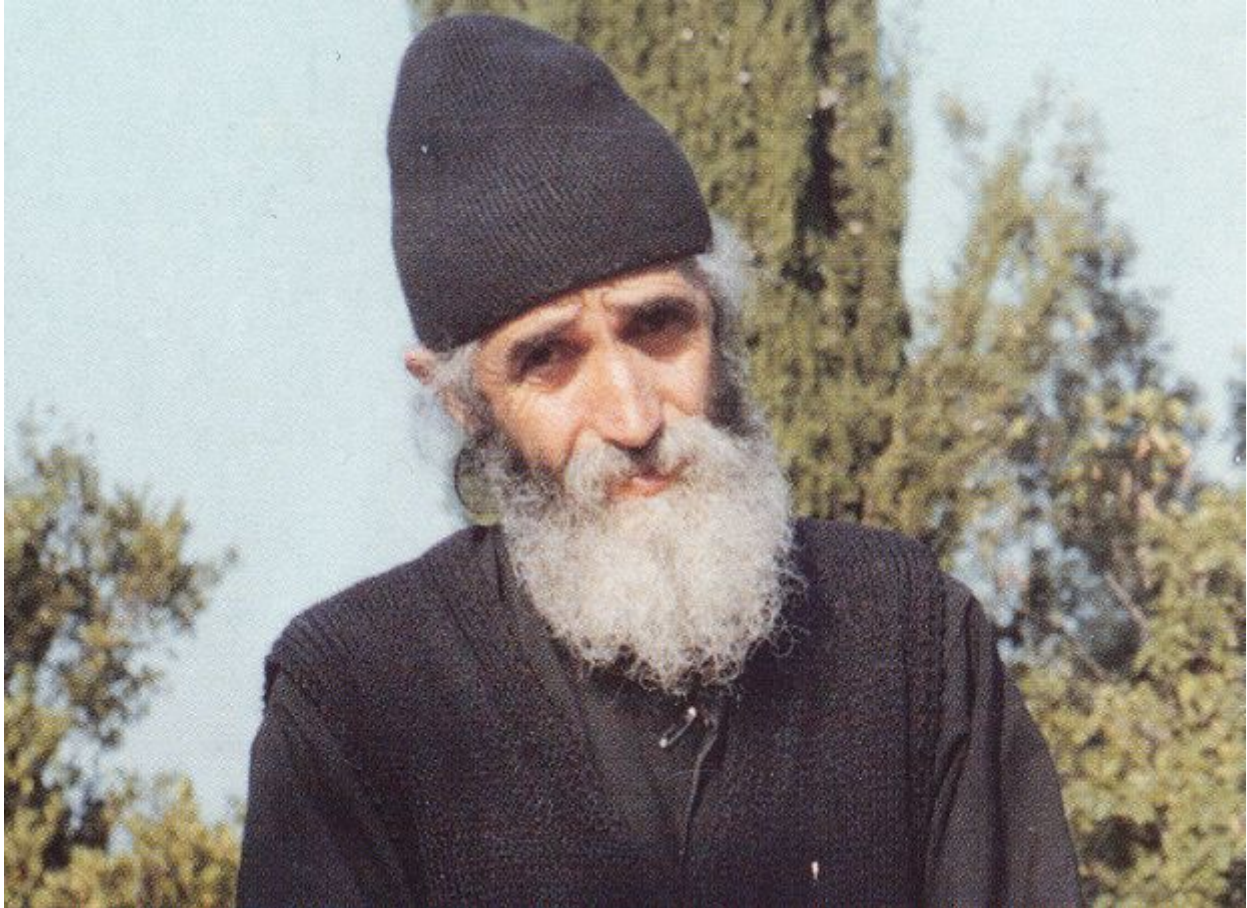

«Ο σεβασμός της ελευθερίας του άλλου στην διάδοση της χριστιανικής μαρτυρίας κατά τον Όσιο Παΐσιο» - του Δρ. Αχιλλέως Παπατόλιου

/ [Γνώμες](#)

Η ελευθερία είναι η βασική αρετή της Ορθόδοξης ιεραποστολής, η πλέον απαραίτητη προϋπόθεση, ελευθερία εκ πάντων και ελευθερία μετά πάντων για την διάδοση της χριστιανικής μαρτυρίας ως κλήσεως και αποστολής, ως σταυρώσεως και διακονίας.

Η Εκκλησία αποτελεί κέντρο προς το οποίο καλούνται πάντες, τηρουμένης της αρχής της ελευθερίας βούλησής τους. Η Εκκλησία οφείλει να σέβεται την ελευθερία τόσο των μελών της, όσο και εκείνων, στους οποίους κηρύττει το Ευαγγέλιο της Σωτηρίας. Στόχος της χριστιανικής μαρτυρίας είναι να σχηματίσει εκκλησιαστικές κοινωνίες όχι σαν «πολιτείες του Θεού», αλλά σαν πολιτείες

ελεύθερων προσώπων.

Η ρήση του Χριστού «εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἔλθεῖν», επιβεβαιώνει πλήρως τον σεβασμό της θρησκευτικής ελευθερίας του κάθε ανθρώπου, ἡ οποία αποτελεί ιερό, ανθρώπινο, ουσιαστικό, αδιαπραγμάτευτο και παγκόσμιο δικαίωμα, το οποίο έχει αναγνωρισθεί ρητά στην παγκόσμια δικαιοταξία. Η Εκκλησία καλεί τους ανθρώπους εν ελευθερία. Η χριστιανική μαρτυρία είναι ἔργο ταπείνωσης με σεβασμό στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια, είναι μια κενωτική προσφορά αγάπης.

Αγάπη σημαίνει να σέβεσαι την ελευθερία του άλλου. Ο Ὅσιος Παΐσιος ο Αγιορείτης σε ἐρώτηση προσκυνητή για το αν θα ἔπρεπε να μιλάει για τα χριστιανικά ιδεώδη του ἀπάντησε: «Ναι, να μιλάς· θέλει ὅμως πολλή προσοχή. Και ταπεινά, ὄχι σαν δάσκαλος». Ἐνῶ, ο Ἱερός Χρυσόστομος αναφέρει πῶς οἱ Χριστιανοί «δεν εἶναι σωστό να καταστρέφουν την πλάνη με τον ἐξαναγκασμό και τη βία, ἀλλά να ἀπεργάζονται την Σωτηρία των ἀνθρώπων με την πειθώ, τον λόγο, την ηπιότητα».

Ο ἄνθρωπος εἶναι πρόσωπο ἀνεπανάληπτο στην ἱστορία του κόσμου και προικισμένο με λόγο και ελευθερία βούλησης. Ο Ὅσιος Παΐσιος περί της ἀνθρώπινης ελευθερίας διατύπωνε πῶς οὔτε ο Θεός δεν παραβιάζει την ελευθερία του ἀνθρώπου, ἡ οποία εἶναι ἀπόλυτη και ἀπαραβίαστη. «Ο Καλός Θεός ἐπλάσε τον ἄνθρωπο ἐλεύθερο. Ἐχει ἀρχοντιά σέβεται την ελευθερία του ἀνθρώπου και ἀφήνει ἐλεύθερο τον καθέναν να ἀκολουθήσει τον δρόμο που τον ἀναπαύει. Δεν τους βάζει ὅλους στην ἴδια γραμμή με μία στρατιωτική πειθαρχία». Η Εκκλησία λοιπόν προβάλλει νοήματα που οδηγούν τους ἀνθρώπους στη συνάντηση, στην ἀναγνώριση της ἀξίας και ἰδιαιτερότητας κάθε ἀνθρώπου, στην ελευθερία και αὐτονομία του ἀνθρώπου. Η ἀληθινή ζωή της ελευθερίας βρίσκεται στην αγάπη, στην ἀμοιβαιότητα με τους ἄλλους ἀνθρώπους.

Η Εκκλησία ἀπευθυνόμενη στα ἔθνη και ευαγγελιζόμενη «Χριστόν καί τοῦτον ἑσταυρωμένον...» προτείνει χωρίς να ἐπιβάλλει- τη νέα διαθήκη. Η αγάπη, ἐξάλλου, ἀπαιτεῖ ἀνοικτή διάθεση προς κάθε ἄλλον, συμπάθεια προς τον διαφορετικό, σεβασμό προς τον πολιτισμό του και τις συνήθειές του. Εἶναι ἀνάγκη, λοιπόν, να ἐπιδειχθεῖ σεβασμός σέ κάθε ἀνθρώπινη συνείδηση, πού εἴτε ἀνήκει σέ μία συγκεκριμένη πολιτισμική κοινότητα εἴτε δεν ἀνήκει. Ὁ σεβασμός της ιερότητος του ἀνθρωπίνου προσώπου, σημαίνει ἀνεπιφύλακτη ἀποδοχή του ἄλλου με τα γνωρίσματα της ἐτερότητάς του (τα προσωπικά και συλλογικά).

Επιπρόσθετα, ο Ὅσιος Παΐσιος περί της ἀνθρώπινης ελευθερίας τόνιζε πῶς «ο Θεός σέβεται την ελευθερία του ἀνθρώπου, γιατί δεν ἔκανε δούλους ἀλλά υιούς». Ἐνόψει του συνόλου των ἀπειλῶν κατά της ζωής, της ἀυξανόμενης διάσπασης των

κοινωνιών και του αποκλεισμού όλο και μεγαλύτερων τμημάτων της ανθρωπότητας, βεβαίωne με σεβασμό απόλυτο στην ελευθερία του άλλου την χριστιανική ελπίδα της ζωής για όλους, ανεξαρτήτως φυλής, χρώματος, φύλου, πεποιθήσεων. Η οποιαδήποτε διδασκαλία ως πρόσκληση στην πίστη κατά τον Άγιο θα πρέπει να έχει ως αφετηρία τον σεβασμό της ελευθερίας του άλλου. Στο ίδιο μήκος κύματος και ο σύγχρονος Άγιος της Εκκλησίας μας, ο Όσιος Πορφύριος ο Καυσοκαλυβίτης, ο οποίος διατύπωνε χαρακτηριστικά: «Εγώ βρέ δέ μιλάω σέ κανένα για τό Χριστό, εάν δέ θέλει, εάν δέ μοῦ τό ζητήσει». Και δεν το έλεγε εγωιστικά αλλά από σεβασμό της ελευθερίας των άλλων. «Εγώ προσεύχομαι γι' αυτούς, τούς κάνω και θαύματα ακόμη, αλλά δεν τούς μιλάω.

Θέλω να ανοίξει ή ψυχή τους και να μου το ζητήσουνε». Η ελευθερία προϋποθέτει την αυτόβουλη αποδοχή του κάθε ανθρώπου. Εν κατακλείδι, η Ορθοδοξία διακηρύσσει ότι η ελευθερία είναι η αυθεντική ουσία της χριστιανικής αλήθειας: «γνώσεσθε τήν ἀλήθειαν, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς».

Δρ. Αχιλλέας Παπατόλιος
Διδάσκων Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και
Χριστιανικού Πολιτισμού Α.Π.Θ.